

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 182/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. P., L., zastúpeného advokátom JUDr. I. H., L., vo veci namietaného porušenia základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného v čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Mestom L. a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2007 doručená sťažnosť V. P., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného v čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Mestom L. (ďalej len „mesto“).

Zo sťažnosti vyplýva: *«(...) Rozsudkom Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši sp. zn. 7 C 19/89 zo dňa 30. 1. 1990, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 1. 03. 1990 mal odporca T. P. L. (v roku 1995 mesto L.) vykonať opatrenia, aby*

navrhovateľ (sťažovateľ, pozn.) nebol rušený nadmerným hlukom, ktorý dolieha na rodinný dom č. 7 (...) z prevádzky zimného štadióna v L. (...).

Zhoršené životné prostredie je (...) dosahom hlukových a vibračných účinkov strojovne zimného štadióna mesta L., pretože strojovňa bola postavená v roku 1982 bez zákonom vyžadovaných ekologických opatrení zamedzujúcich šíreniu hluku a vibrácii do vonkajšieho prostredia a táto zákonná náležitosť nebola realizovaná ani po rekonštrukcii zimného štadióna v roku 1995.

Zhoršené životné prostredie je aj v tom, že od roku 1991 vykonali zmeny hlavného vstupu pre dennú prevádzku zimného štadióna z ulice V. na ulicu kde mám postavený rodinný dom t. j. ul. P. (...)

Odporca rozsudok Okresného súdu v roku 1990 prijal s prísľubom zabezpečiť rozhodnutie súdu v rámci v tom čase pripravovanej rekonštrukcie zimného štadióna. (...)

Rozhodnutie Okresného súdu 7 C 19/89-84 vykonať opatrenie, aby navrhovateľ nebol rušený nadmerným hlukom z prevádzky zimného štadióna dostala konkrétnu podobu ekologickými opatreniami v projektovej dokumentácii S. „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“ (...).

Stavba „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“ dostala stavebné povolenie ÚR a ŠSS 3320/1995-Br, 3. 11. 1995 na realizáciu podľa projektovej dokumentácie S. (...).

Odporca v postavení investora stavby „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“ sa dopustil závažnej skutočnosti v tom, že nerealizoval ekologické opatrenia (...) podľa PD S., schválenej stavebným povolením ÚR a ŠSS 3320/1995-Br 3. 11. 1995. Tým zmaril vykonanie rozhodnutia Okresného súdu 7 C 19/89-84 z 30. 1. 1990 a to porušením stavebného zákona a porušením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v časti zákonnej samosprávnej funkcie - utvárať a chrániť zdravé životné podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov mesta.

Odporca v postavení investora nezabezpečil vykonanie rozhodnutia Okresného súdu 7 C 19/89-84 z 30. 1. 1990 ani žiadnym iným riešením rovnocenným alebo lepším riešením ako je uvedené v projektovej dokumentácii (...).

Zdôvodňovať, že „budovať ekologické opatrenia by boli vyhodené peniaze, zdôvodňovať po ukončení stavby, že opatrenia (...) nebolo treba realizovať a dokonca ani „vhodnejšia forma financovania“ nemôžu byť akceptovateľnými dôvodmi pre

nerealizovanie ekologických opatrení projektovej dokumentácie S. (...)

Odporca v postavení stavebného úradu sa dopustil závažnej skutočnosti v tom, že upustil od kolaudačného konania stavby „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“, v rozpore s § 45 Vyhlášky č. 85/76 Zb.

Upustením od kolaudačného konania odporca vylúčil svoju zákonnú povinnosť uvedenú v § 81 stavebného zákona a to zistiť, že odporca v postavení investora nerealizoval ekologické opatrenia schválenej PD S.(...)

Odporca v postavení stavebného úradu bol aktívny účastník prípravnej fázy stavby „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“. Vedel o rozsudku 7 C 19/89-84 z 30. 1. 1990 a tým o potrebe ekologického doriešenia strojovne postavenej v roku 1982. Mal v rukách „Hlukovú štúdiu“ a sám naliehal na vypracovanie projektového riešenia (...) zo zákonnej povinnosti organizoval dňa 23. 1. 1995 stavebné konanie k žiadosti o vydanie stavebného povolenia na stavbu „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“ – (...), kde boli skúmané zvlášť dôkladne ekologické opatrenia (...).

A napriek dobrej znalosti odporca v postavení stavebného úradu od kolaudácie upúšťa. (...).

(...) Bez realizácie ekologických opatrení (...), podľa PD S. nemôže ísť o stavbu „zrealizovanú - ukončenú“. (...)

Ďalšie konanie navrhovateľa v snahe zabezpečiť právo na priaznivé životné prostredie mimosúdnou cestou smerovalo k využitiu zákonných kompetencií Krajského úradu - odboru kontroly (...) Žilina a Okresnej prokuratúry (...)Liptovský Mikuláš.

Mimosúdnou cestou sa zmena protiprávneho stavu mohla začať od uskutočnenia upusteného kolaudačného konania. Navrhovateľ požiadal KÚ - odbor kontroly 9. 11. 1998 o kontrolu platnosti stavebného povolenia ÚR a ŠSS 3320/1995-Br z 3. 11. 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. 12. 1995 a ktorého prekluzívna lehota uplynula 4. 12. 1998.

Túto požiadavku kontrolujúci nadriadený orgán - List 98/02086/18Z zo dňa 8. 12. 1998, správne pochopil, správne rekapituluje dátumy a napriek tomu žiadosť podanú na KÚ - odbor kontroly v Žiline dňa 9. 11. 1998, t. j. 26 dní pred uplynutím prekluzívnej lehoty napadnutého rozhodnutia vyhodnotil ako oneskorené podanie.

Takýmto vyhodnotením nadriadený kontrolujúci štátny orgán vylúčil kontrolu v zmysle požiadavky a skúmania mimo odvolacieho konania je vysvetľovanie prečo kontrola

Krajského úradu už nemôže vykonať nič.

Na rozhodnutí podľa listu 98/02086/18Z z 8. 12. 1998 KÚ - odbor kontroly v Žiline zotrval i po troch odvolaniach na svojich stanoviskách. (...)

Navrhovateľ podal na Okresnú prokuratúru v Lipt. Mikuláši dňa 12. 4. 1999 podnet na preskúmanie porušenia zákona v prípadoch:

- Rekonštrukcia zimného štadióna 1995

- Zmena hlavného vstupu do ZŠ 1991

Prokuratúra si vybrala smer skúmania (...), ktorý navrhovateľ nežiadal, nepotreboval skúmať. Ak výber smeru skúmania bol nesprávnym pochopením podania, tak za 20 mesiacov konania, pri osobných i písomných kontaktoch dostávala prokuratúra presnú, konkrétnu požiadavku. Skúmať porušenie zákona odporcom v postavení investora stavby „Rekonštrukcia zimného štadióna L.“, ktorý nerealizoval ekologické opatrenia (...), podľa schváleného projektu S. a skúmať protiprávnosť zmeny hlavného vstupu do ZŠ. Okresná prokuratúra tieto závažné skutočnosti neskúmala.

V smere skúmania, ktorý si prokuratúra vybrala žiadala 3x vykonanie štátneho stavebného dohľadu odporcom v postavení stavebného úradu a v zostave vykonávateľov je aj zástupca odporcu v postavení investora, ktorý v poverení dozorom stavby „Rekonštrukcia ZŠ L.“ je priamo zodpovedný za nerealizovanie ekologických opatrení (...).

Okresná prokuratúra v Liptovskom Mikuláši po 20-tich mesiacoch nevyžiadaného skúmania a na základe výsledkov vykonaného štátneho dohľadu považuje podnet z 12. 4. 1999 za vybavený (...).

Odporcovi v postavení vlastníka zimného štadióna nik a nič nebráni, aby aj zmenou hlavného vstupu do ZŠ realizoval svoje zábery využívania objektu. Musí to však vykonať zákonným postupom, ktorý spočíva v prvotnom vyhodnotení vhodnosti zámeru a až v prípade súhlasného stanoviska vyhodnocujúcich (IBP, OHS, ŠZÚ) a následnom súhlase stavebného úradu realizovať. Súhlas, alebo jeho zamietnutie je možné získať v priebehu max. dvoch mesiacov. V danom prípade je konanie protiprávne: - najprv vykonanej zmene hlavného vstupu do ZŠ z ulice V. na hlavný vstup z ulice P. vybavenie súhlasu, alebo zamietnutia pretrváva už 16. rok (...).

Zabezpečovanie chodu dennej prevádzky zimného štadióna hlavným vstupom z ulice P. je od roku 1991 sprevádzané zhoršeným životného prostredia a zhoršením dopravnej

bezpečnosti v ulici P. (...)

Odporca v postavení vlastníka ZŠ vykonal protiprávnu zmenu v roku 1991 a následnou pasivitou a prenesením problému na stavebný úrad vlastne uznáva legitímnosť protiprávneho stavu a vyjadruje spokojnosť s takýmto stavom frázami prostredníctvom svojho odd. ŽP/ÚP (...).

Konanie a rozhodnutia odporcu v postavení stavebného úradu nesmerovalo k zmene protiprávneho stavu, ale k jeho zachovaniu (...).

Odporca v postavení stavebného úradu už v roku 1993 vedel, že žiadosť o zmenu (už vykonaného) hlavného vstupu do ZŠ z ulice V. na hlavný vstup do ZŠ z Ulice P. nemá súhlasné stanovisko IBP, nemal preto dôvod predlžovať trvanie protiprávneho stavu prerušením konania, ktoré trvalo 3 roky.

V roku 1996 sa pokúsil definitívne zachovať protiprávny stav zdôvodňovaním, že v archíve nájdená dokumentácia ÚP 972/86-Pa 12. 1. 1986, teda v päťročnom predstihu legalizuje zmenu vykonanú v 1991 a konanie zastavil.

Odporca v postavení stavebného úradu sa od svojho vstupu 24. 2. 1992 do problematiky dopracoval po 10. rokoch iba k oficiálnemu vyhláseniu, že zmena hlavného vstupu do ZŠ z ulice V. na hlavný vstup z ulice P. nebola stavebným úradom povolená. (...)

Ale nič neurobil preto, aby zmenil protiprávny stav. Denná prevádzka zimného štadióna sa ďalej uskutočňuje cez protiprávne zmenený hlavný vstup do ZŠ s dôsledkami na zníženej kvalite životného prostredia a zhoršenej, dopravnej bezpečnosti v Ulici P. (...)

Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš sa s prípadom protiprávnej zmeny hlavného vstupu do ZŠ na základe podnetu na Okresnú prokuratúru 12. 4. 1999, nezaoberala. (...)

(...) navrhovateľ podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš 18. 7. 2002 návrh na preskúmanie zákonnosti konania a rozhodnutí orgánov samosprávy, štátnej správy, prokuratúry, evidovaný pod spisovou značkou 11 NcC/8/2000. Uznesením 7 C/15/2006-89 z 21. 07. 2006 Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol, že konanie sa zastavuje s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia bude vec postúpená Ústavnému súdu. (...)»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„(...) ústavné právo navrhovateľa podľa článku 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky - každý má právo na priaznivé životné prostredie je odporcom mestom L. porušené.

(...) žiadam, aby odporca mesto L. bol zaviazaný primeraným finančným zadost'učinením v prospech navrhovateľa, ktoré pozostáva zo zaplataenia finančnej čiastky 500 000,- Sk nemajetkovej ujmy v lehote do 15 dní od vydania rozhodnutia.

Súd zaväzuje odporcu zaplatiť trovy právneho zastúpenia advokátovi za dva právne úkony 35 300,- Sk do 15 dní od doručenia rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podstata námietok sťažovateľa týkajúcich sa porušenia základného práva zaručeného v čl. 44 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že zo strany mesta nedošlo k realizácii ekologických opatrení obsiahnutých v projektovej dokumentácii spracovanej S., Divízia CYKR, Stredisko expertíznych, projektových a inžinierskych činností pre stavebné a špec. stav. práce, z júla 1994, čím došlo k zmareniu vykonania rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 19/89-84 z 30. januára 1990, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. marca 1990 a ktorým okresný súd uložil povinnosť odporcovi, v tom čase T. „P.“ L., vykonať opatrenia, aby sťažovateľ nebol rušený nadmerným hlukom z prevádzky zimného štadióna v L. K porušeniu označeného základného práva malo taktiež dôjsť aj v dôsledku protiprávne vykonanej zmeny hlavného vstupu pre dennú prevádzku zimného štadióna z V. ulice na hlavný vstup z ulice P.

Ako porušovateľa základného práva označil sťažovateľ v petite sťažnosti, súc zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, mesto. V zmysle ustanovení § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone (čo nie je prípad sťažovateľa). Preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti skúmal porušenie základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného v čl. 44 ods. 1 ústavy v rozsahu namietanom sťažovateľom, t. j. iba vo vzťahu k ním označenému „porušovateľovi“ - mestu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ

môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 207/04, I. ÚS 34/05, I. ÚS 127/05).

Proti postupu mesta, ktorým nerealizovalo ekologické opatrenia na zníženie emisií hluku zo strojovne zimného štadióna, ako aj proti vytvoreniu vstupu do zimného štadióna z ulice P. v rozpore so zákonom, mal sťažovateľ možnosť využiť iné právne prostriedky nápravy, ktoré mu osobitné zákony na ochranu jeho práv účinne poskytovali a v súčasnosti poskytujú. Sťažovateľ bol napríklad oprávnený iniciovať konanie na výkon rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 7 C 19/89 z 30. januára 1990, k čomu (ako to vyplýva z obsahu sťažnosti a jej príloh) zrejme nepristúpil. V súvislosti s namietaným postupom mesta sa však obrátil na rôzne orgány verejnej moci a napokon aj na okresný súd so žalobou o preskúmanie zákonnosti konania a rozhodnutia orgánov samosprávy, štátnej správy a prokuratúry pri rozhodovaní o namietaných otázkach (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 15/2006). Proti rozhodnutiam týchto orgánov a všeobecného súdu však sťažnosť sťažovateľa podaná ústavnému súdu nesmeruje, preto ich postupy a rozhodnutia ústavný súd vzhľadom na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde posudzovať nemohol.

Navyše, pokiaľ je sťažovateľ toho názoru, že emisie hluku produkované strojovňou zimného štadióna v L. preyšujú prípustné hodnoty ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom, mal a má možnosť obrátiť sa s týmito otázkami okrem iných aj na orgány verejného zdravotníctva, ktoré majú právomoc v týchto veciach konať a rozhodnúť.

Vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je príslušný na preskúmanie napadnutého postupu mesta, pretože sťažovateľ mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý mu zákon účinne poskytuje na ochranu základného práva, porušenie ktorého sťažnosťou pred ústavným súdom namietal, a na použitie ktorého bol oprávnený podľa osobitných predpisov, preto ústavný súd jeho sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo do úvahy rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľa uvedených v sťažnosti (t. j. priznanie primeraného finančného zadosťučinenie a priznanie trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008